

Anti-pestprotocol SBO Het Zilverlicht

November 2024

“Het ontwikkelen van jezelf, door te leren met plezier”

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Waarom een anti-pestprotocol?	3
Uitgangspunten SBO Het Zilverlicht	3
Plagen of pesten	3
Wat doen we om pesten te voorkomen?	4
Kwink	4
Gouden weken	4
Zilveren weken	4
Ik & Jij	4
Stopboodschap	4
Week Tegen Pesten	5
Rolverdeling binnen de school	5
Wat kunnen ouders, van kinderen die pesten of gepest worden, doen?	5
Pestgedrag buiten schooltijd	6
Stappenplan bij pesten SBO Het Zilverlicht	7
Bronnen	9
Bijlagen	10
Stopboodschap	10
Format plan van aanpak	10

Waarom een anti-pestprotocol?

Op 1 augustus 2016 is de wet “sociale veiligheid op school” ingegaan. De overheid verplicht iedere school om actief beleid te maken om sociale veiligheid op school te waarborgen. Het Zilverlicht hecht groot belang aan een veilig schoolklimaat omdat alleen in een veilige omgeving leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Een goed anti-pestprotocol geeft leerlingen, ouders en leerkrachten duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Op SBO Het Zilverlicht vinden we het belangrijk dat iedereen zich fijn voelt en dat er niet gepest wordt.

Uitgangspunten SBO Het Zilverlicht

- Alle teamleden van SBO Het Zilverlicht willen dat iedereen zich veilig en fijn voelt op onze school.
- Op onze school stimuleren en benoemen we positief gedrag.
- Leerlingen zijn in de gelegenheid om hun gevoelens en emoties te delen met alle teamleden.
- Wanneer er sprake is van pestgedrag, gaat het anti-pestprotocol van kracht.

Plagen of pesten

Er zijn verschillen tussen plagen en pesten. Hieronder maken we een onderscheid tussen plagen en pesten.

Wanneer kinderen grapjes met elkaar uithalen die niet kwetsend bedoeld zijn spreken we van plagen.

- Bij plagen is niemand de baas
- Plagen gebeurt onder vriendjes die elkaar niet echt pijn willen doen
- Ieder om de beurt plaagt de ander wel eens
- Plagen is nooit gemeen
- Niemand voelt zich bang of verdrietig
- Wanneer iemand het plagen niet meer leuk vindt, kan die gewoon vragen om te stoppen. De ander luistert hiernaar.

Wanneer één of meer kinderen een ander kind vaak en expres pijn doen, uitlachen, buitensluiten of op een andere manier lastigvallen spreken we van pesten.

- De pester is duidelijk de baas
- De pester is sterker (fysiek of emotioneel) of ouder
- Andere kinderen kijken naar de pester op
- Sommige kinderen zijn bang van de pester
- De pester wil iemand anders pijn doen met woorden of met je lichaam
- De pester stopt niet na de eerste keer
- Soms duurt het pesten weken of maandenlang
- Het gepeste kind weet niet goed wat hij/zij kan doen
- Het gepeste kind voelt zich alleen, verdrietig of bang

Wat doen we om pesten te voorkomen?

Binnen onze school vinden we het belangrijk dat iedereen zich fijn voelt. Er wordt dan ook preventief ingezet op sociale veiligheid en het voorkomen van pestgedrag. Er wordt van alle collega's binnen de school verwacht dat zij goed voorbeeldgedrag laten zien.

Kwink

Alle groepen binnen onze school gebruiken de methode Kwink voor Sociaal Emotioneel Leren (SEL). De schoolregels zijn op schoolniveau ingevoerd en worden op klassenniveau aangeleerd of er wordt passend groepsaanbod geboden. De klassenregels zijn zichtbaar in de klas en worden door iedereen nageleefd. Deze zijn positief geformuleerd en vormen de basis van onze lessen in veiligheid en sociaal-emotioneel leren.

Gouden weken

De eerste weken van het schooljaar – de Gouden Weken – zijn bepalend voor het creëren van een fijne, veilige sfeer in de groep. Leerlingen verkennen elkaar, de leerkracht en de regels. In deze periode worden de normen en waarden van een groep bepaald. De leerkracht speelt in deze fase een belangrijke rol. Hij/zij maakt samen met de leerlingen klassenafspraken, ziet erop toe dat de afspraken worden nageleefd en zorgt ervoor dat iedereen elkaar leert kennen. Er wordt dan ook aandacht besteed aan groepsvormende activiteiten.

Zilveren weken

Na elke vakantie doorloopt een groep bepaalde [fasen in het proces van groepsvorming](#). De twee weken na de kerstvakantie en na de meivakantie zijn de Zilveren Weken. De Zilveren Weken zijn goed geschikt om met elkaar stil te staan bij de sfeer en dynamiek in de groep. Met name de fase van storming kan in deze periode weer zorgen voor onrust in de groep. Hoewel groepsvorming een continu proces is, omdat er regelmatig nieuwe leerlingen in de groep komen, bieden de Zilveren Weken een mooie kans om deze storm te benutten. De leerkrachten van het Zilverlicht hebben extra aandacht voor de groeps- en gedragsregels. Zij herhalen de klassenafspraken en stellen deze bij waar nodig. Het doel is extra aandacht voor elkaar hebben na de vakantie.

Ik & Jij

Binnen onze school werken we met de methode 'Ik & Jij'. Er wordt stilgestaan bij de invloed die je hebt op jezelf, jij samen met een ander en jij richting de omgeving. De leerkrachten brengen op die manier onderwerpen onder de aandacht. Ook bestaat de 'ik & jij'-training, welke ingezet kan worden als interventie. Tijdens de bijeenkomsten van deze training worden met diverse werkvormen en ervaringsoefeningen toegewerkt naar vergroot onderling vertrouwen, begrip, acceptatie en waardering. De leerlingen vergroten hun inzicht in drijfveren voor gedrag en ervaren hoe zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan de processen in de groep. Tijdens de training stelt de groep een groepsdoel op en ontdekken zij hoe ze hun gezamenlijke kwaliteiten in kunnen zetten om dit doel te bereiken.

Stopboodschap

Op SBO Het Zilverlicht leren we de leerlingen werken met een stopboodschap. Dit geeft duidelijkheid in ongewenst gedrag, grenzen van een ander en stimuleert gewenst gedrag. Sinds einde school jaar 2023-2024 is stopboodschap op het Zilverlicht vernieuwd. Deze is toegevoegd in de bijlage.

Week Tegen Pesten

De [Week Tegen Pesten](#) helpt scholen aan het begin van het schooljaar om te werken aan een gezellige en veilige groep waar [pesten](#) niet nodig is. Ieder jaar organiseert Stichting School & Veiligheid deze week in september voor scholen in het primair-, en voortgezet onderwijs én het middelbaar beroepsonderwijs. SBO Het Zilverlicht heeft tijdens deze week extra aandacht voor pesten en omgaan met elkaar.

Rolverdeling binnen de school

Binnen het Zilverlicht hebben we verschillende rollen wat betreft de anti-pestaanpak.

- Anti-pestcoördinator; binnen onze school hebben we één anti-pestcoördinator. De anti-pestcoördinator draagt zorg voor het beleid m.b.t. pesten. Daarnaast kan het zijn dat de anti-pestcoördinator gesprekken voert met leerkrachten en ouders wanneer het pesten niet op houdt en er al inzet is gepleegd door de leerkracht. Juf Nicole is op onze school de anti-pestcoördinator en schoolmaatschappelijk deskundige.
- Vertrouwenspersoon voor de leerlingen; binnen onze school hebben we twee vertrouwenspersonen. Leerlingen kunnen contact zoeken met de vertrouwenspersoon om hun verhaal te doen. Op onze school zijn juf Maartje en juf Daphne de vertrouwenspersonen. Zij gaan 1-2 keer per jaar langs alle klassen om zich voor te stellen en uitleg te geven over hun rol.

Wat kunnen ouders, van kinderen die pesten of gepest worden, doen?

Als je kind vertelt dat het gepest wordt, doet dat pijn. Je wil je kind helpen maar je voelt je misschien machteloos. Hoe praat je erover met je kind en wat kun je doen?

- **Luister naar je kind;** Zo voelt je kind zich gehoord en gezien. Neem de tijd om naar je kind te luisteren het geef het alle ruimte om diens verhaal te vertellen. Probeer de emoties van je kind te bevestigen. Bijvoorbeeld 'ik kan begrijpen dat het je verdrietig maakt'.
- **Stel open vragen;** Zo krijg je een beeld wat van er precies speelt. Dit zijn vragen die je niet alleen met 'ja' of 'nee' kunt beantwoorden. Vraag bijvoorbeeld wat er gebeurt en wanneer het gebeurt, en hoe je kind ermee omgaat.
- **Bedenk samen hoe jullie het pesten kunnen stoppen;** Het is logisch dat je direct actie wilt ondernemen. Toch kan dit te snel gaan voor je kind. Vaak zijn kinderen bang dat ingrijpen het pesten alleen maar erger maakt.
- **Praat met iemand uit de omgeving waar gepest wordt;** Als dit op school is, bespreek het dan met de leerkracht. De school, maar bijvoorbeeld ook de sportvereniging, is verantwoordelijk voor een veilige omgeving en kan helpen het pesten te stoppen. Doe dit wel in overleg met je kind. En vraag de school of trainer ook om met je kind te overleggen over eventuele acties.

Pesten kan overal gebeuren, op school, op de sportclub, thuis en online. Ben je erachter gekomen dat je kind *andere kinderen* pest? Daar kun je van schrikken. Wat kun je dan als ouder doen?

- **Stel vragen en luister;** Vraag je kind wat er precies is gebeurd. Je hebt er misschien van de school of van een andere ouder iets over gehoord. Maar hoe ziet jouw kind de situatie? Zoek ook met je kind naar de [redenen](#) waarom het pest. Dit kan helpen om een oplossing te vinden. Sommige kinderen pesten bijvoorbeeld omdat ze zelf gepest worden of zijn. Anderen pesten omdat ze het gevoel hebben hier populair van te worden of blijven.
- **Maak duidelijk dat pesten niet goed is;** Bespreek welke [gevolgen](#) pesten kan hebben. Wijs hierbij het gedrag af, maar niet je kind als persoon. Bijvoorbeeld: 'Je doet onaardig als je iemand buitensluit' in plaats van 'je bent onaardig als je iemand buitensluit'.
- **Bespreek hoe je met elkaar omgaat;** Bespreek hoe je respectvol met anderen omgaat en welk gedrag je hierin van je kind verwacht. Laat dit gedrag zelf ook zien. Zowel offline als [online](#).
- **Neem contact op met de plek waar het pesten plaatsvindt;** Pesten gebeurt in een groep. De sfeer in een groep speelt vaak een belangrijke rol bij het ontstaan van pesten. Zoek daarom contact met de school, sportclub of andere organisatie waar het pesten plaatsvindt. Zo kunnen jullie samen aan een oplossing werken.
- **Praat er zelf over met anderen;** Het kan best schrikken zijn wanneer je erachter komt dat je kind pest. Ook kan het zoeken zijn naar een manier om dit aan te pakken. Dit herkennen veel ouders. Erover praten kan je helpen en misschien nieuwe inzichten opleveren.

Pestgedrag buiten schooltijd

De regie voor pestgedrag buiten school ligt bij de ouders, school kan hierin meedenken indien gewenst.

Facebook, Instagram, Tiktok, Snapchat en Whatsapp zijn allemaal communicatiemiddelen die niet meer weg te denken zijn uit de leefwereld van kinderen. Over het algemeen hebben kinderen hier veel leuke ervaringen mee, maar deze sociale netwerken kunnen ook een bron van pesterijen zijn. Leerlingen van Het Zilverlicht mogen niet op hun telefoon wanneer ze het terrein van SBO Het Zilverlicht betreden.

Stappenplan bij pesten SBO Het Zilverlicht

Stappen	Acties
Niveau 1: De algemene basiszorg in de groep	
<i>Bij een signaal van ongewenst gedrag, wordt een kleine interventie ingezet.</i> Er is een situatie met ongewenst gedrag en/of een leerling die zich niet prettig voelt bij bepaald gedrag van een ander. De situatie is niet structureel te noemen, is niet gericht bedoeld op een bepaalde leerling, valt onder “plagen” of is gebonden aan kindeigen problematiek (emotieregulatie bijvoorbeeld). In andere gevallen dient opgeschaald te worden.	➤ De collega heeft een voorbeeldfunctie richting de leerlingen. ➤ De collega die ongewenst gedrag signaleert, bijvoorbeeld in de pauze of in de klas, lost de situatie waar mogelijk direct op. ➤ De collega ondersteunt de leerlingen om gewenst gedrag te laten zien (bijvoorbeeld met modellen). ➤ De collega licht de eigen leerkracht in, zodat hij/zij extra kan monitoren komende dagen en kan opschalen indien nodig. ➤ Er wordt geen melding gemaakt in Parnassys. ➤ Naar inschatting van de leerkracht, kunnen ouders ingelicht worden. ➤ De leerkracht bundelt de pestsignalen. Bij meerdere signalen in korte tijd, wordt er gesproken over aanhoudend pestgedrag. Er wordt opgeschaald naar niveau 2.
Niveau 2: Er wordt pestgedrag gesignaleerd/gemeld	
Basisinzet volgens niveau 1, met aanvullend:	
<i>Signalen pestgedrag</i> Bij meerdere signalen in korte tijd, wordt er gesproken over pestgedrag (zie beschrijving plagen en pesten).	➤ De leerkracht gaat individueel met de betrokken leerlingen in gesprek om de situatie duidelijk te krijgen. <i>Het gesprek wordt gevoerd zonder op zoek te gaan naar de schuldige. Het gesprek wordt gevoerd zonder vooroordelen naar de leerlingen.</i> ➤ De leerkracht zet naar eigen inzicht passende interventies in. ➤ De leerkracht heeft de mogelijkheid om met een anti-pestcoördinator te sparren. ➤ De ouders worden telefonisch geïnformeerd door de leerkracht over de situatie, gemaakte afspraken en de verdere actiepunten. ➤ De leerkracht noteert de situatie, gemaakte afspraken en interventies in Parnassys. ➤ De leerkracht monitort het pestgedrag. Bij blijvende signalen wordt er opgeschaald naar niveau 3.
Niveau 3: Ingezette interventies bieden niet voldoende resultaat	
Basisinzet volgens niveaus 1 en 2 met aanvullend:	
<i>Het pestgedrag stopt niet en/of wordt erger.</i>	➤ De leerkracht informeert de anti-pestcoördinator over de huidige situatie. De anti-pestcoördinator pakt de regie in deze casus. ➤ De anti-pestcoördinator informeert het ondersteuningsteam.

	➤ De anti-pestcoördinator pakt de regie om in gesprek te gaan met de betrokken leerling(en). Hierbij wordt een afweging gemaakt of dit gesprek gevoerd wordt door de anti-pestcoördinator of een andere betrokken onderwijscollega. <i>Het gesprek wordt gevoerd zonder op zoek te gaan naar de schuldige. Het gesprek wordt gevoerd zonder vooroordelen naar de leerlingen.</i> ➤ De anti-pestcoördinator gaat in gesprek met ouders van de betrokken leerling(en). Wenselijk is dat de leerling hierbij ook aansluit. ➤ De anti-pestcoördinator vult het plan van aanpak aan met de gemaakte afspraken en verdere interventies. Hierbij kan ook gedacht worden aan een gehele klasseninterventie. ➤ Eén van de interventies kan een officiële waarschuwingsbrief zijn. Indien dit van toepassing is, informeert de anti-pestcoördinator de directie om een officiële waarschuwingsbrief op te stellen. ➤ De anti-pestcoördinator noteert de situatie, gemaakte afspraken en interventies in Parnassys. ➤ De anti-pestcoördinator plant een vervolgspraak met de betrokken leerling en zijn/haar ouders om het proces en resultaat te volgen. Wanneer blijkt dat de inzet geen effect heeft gehad, wordt er opgeschaald naar niveau 4.
Niveau 4: School schakelt externe partij(en) in om het pestgedrag tegen te gaan	
Basisinzet volgens niveaus 1, 2 en 3 met aanvullend:	
<i>Het pesten houdt niet op.</i>	➤ De anti-pestcoördinator heeft geconstateerd dat, ondanks diverse interventies het pestgedrag niet is gestopt. Er worden externe partijen ingeschakeld om het pestgedrag tegen te gaan. ➤ De anti-pestcoördinator brengt de situatie in op het ondersteuningsteam, waarbij de leerkracht aansluit. Er wordt besloten wat de best passende interventie is per situatie. ➤ De anti-pestcoördinator pakt na het gesprek in het ondersteuningsteam de regie in externe partijen inschakelen. Er wordt in samenspraak met de externe partij, de leerkracht en de anti-pestcoördinator een plan opgesteld m.b.t. de interventie. De anti-pestcoördinator blijft hierbij aanspreekpunt, tenzij anders afgesproken wordt. ➤ De anti-pestcoördinator stelt een brief op voor ouders over welke partij wordt betrokken en welke interventie wordt ingezet.

	➤ De anti-pestcoördinator plant een evaluatiegesprek met de betrokken externe partij en de leerkracht. ➤ Daarnaast plant de anti-pestcoördinator een gesprek met de betrokken leerling(en) en zijn/haar ouders om het proces en resultaat te volgen. Wanneer blijkt dat de inzet geen effect heeft gehad, wordt er opgeschaald naar niveau 5.
Niveau 5: Het pestgedrag overstijgt de mogelijkheden van de school	
Basisinzet volgens niveaus 1, 2, 3 en 4, met aanvullend:	
<i>Het pestgedrag stopt niet, het welbevinden staat dusdanig onder druk dat andere maatregelen moeten worden ingezet.</i>	➤ De anti-pestcoördinator en directie nemen samen regie en nemen passende maatregelen. ➤ Meerdere waarschuwingsbrieven kunnen leiden tot interne time-out, schorsingen en/of het informeren van officiële instanties. ➤ Een van de mogelijkheden is verwijdering.

Bronnen

[Het anti-pestprotocol - School en veiligheid](#)

[Plagen en Pesten | Kinderen | Jongeren | Voor leerlingen \(stoppestennu.nl\)](#)

[Kwink - Voor sociaal-emotioneel leren \(kwinkopschool.nl\)](#)

[Mijn kind wordt gepest | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)

[Hoe wordt pesten op school aangepakt? | Rijksoverheid.nl](#)

Kwink
slag

De aardigspreker

1. Naam
2. Wat gebeurt er?
3. Stop
4. Reden

Bas, ik wil dat je stopt tikken op tafel, want ik heb er last van.

Deze Kwink-slag hoort bij de methode Kwink voor sociaal-emotioneel leren, een uitgave van kwintessens © 2023